

Spoorboekje Financiering en verantwoording ODG

Versie: 29 oktober 2025

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

In het Algemeen Bestuur van 24 oktober 2024 is de evaluatie van het financieringsmodel behandeld. Uit de evaluatie blijkt dat er geen directe noodzaak is om de huidige opzet te herzien, wel worden er mogelijkheden gezien om het model beter te laten functioneren. Het Algemeen Bestuur heeft de evaluatie en de zes aanbevelingen vastgesteld en opdracht gegeven een planning op te stellen voor de opvolging van de aanbevelingen. Het Algemeen Bestuur is op 12 december 2024 geïnformeerd dat een aantal aanbevelingen direct worden opgepakt en dat voor vier aanbevelingen een spoorboekje wordt opgesteld.

Aanbevelingen

1. Maak een kostprijs en urenanalyse om inzicht in de inzet van de ODG te vergroten.
2. Stel een spoorboekje op waarbij de actualisatie van het U&H beleid in samenhang met een toekomstig financieringsmodel wordt uitgewerkt.
3. Verbreed de verantwoording op uren, aantallen en kwaliteit.
4. Verdiep de opzet van de jaaropdracht en verantwoording, maak de koppeling met het beleid inzichtelijk en kom tot gezamenlijke prioritering.
5. Geef inzicht in de kwaliteitscriteria.
6. Breid de informatievoorziening in de P&C cyclus over het financieringsmodel uit.

1.2 Doel en resultaat

Het spoorboekje heeft tot doel om inzicht te geven in de aanpak en planning voor de opvolging van de vier gearceerde aanbevelingen.

Op basis van het spoorboekje dienen de volgende resultaten te worden bereikt:

1. Een traject waarbij er een duidelijke koppeling komt tussen de Uitvoerings- en handavingsstrategie (U&HS) en de financiering. Dit vertrekpunt sluit aan bij de landelijke financieringssystematiek, zoals die vanuit het Interbestuurlijk Programma 'Versterking VTH-stelsel' (IBP) is voorgesteld.
2. Een traject waarbij de jaaropdracht en verantwoording wordt verbreed. De ambitie is om niet alleen op aantallen afspraken te maken en te verantwoorden, maar ook om een koppeling te maken met het beleid en de beoogde effecten.

1.3 Verantwoording

Met vertegenwoordigers vanuit de werkgroep borging procescriteria en de klankbordgroep financiering is een brainstorm gehouden over de stappen die nodig is om te komen tot een nieuw financieringsmodel en waarbij keuzes in samenhang met een actualisatie van de U&HS worden gemaakt. Ook is binnen de ODG besproken welke stappen nodig zijn om de jaaropdracht te verdiepen en de verantwoording te verbreden.

De oorspronkelijke inzet was om het spoorboekje in het eerste kwartaal 2025 ter besluitvorming voor te leggen. Vanuit de ODG was het echter – als gevolg van de knelpunten rondom de implementatie van het zaaksysteem – niet mogelijk om een concrete planning af te geven. Om die reden is destijds het spoorboekje niet geagendeerd. Inmiddels loopt de implementatie van een nieuw zaaksysteem en is gekozen voor een in de markt bewezen systeem. Daarnaast heeft de ODG op de overige bouwstenen van de systematiek in de tussentijd stappen gezet. Dit biedt voldoende basis om het spoorboekje te voorzien van een concrete planning.

2. Actualisatie financieringsmodel en U&HS

In het onderstaande figuur staat de planning op hoofdlijnen. De inzet is erop gericht om bij de begroting 2028 een nieuw financieringsmodel in te voeren.

	jan - apr 2026	mrt - jun 2026	jul - sep 2026	okt 2026 - jan 2027	feb - mrt 2026
Fase 1	Randvoorwaarden Spoor 1: beleid & ontwikkelingen Spoor 2: locaties, kengetallen, prijzen				
Fase 2	Opbouw U&HS en financieringsmodel Spoor 1: risico's, prioriteiten, ambities Spoor 2: systematiek				
Fase 3	Doorrekenen scenario's Spoor 1 en 2 gezamenlijk				
Fase 4	Bestuurlijk traject Keuzes obv scenario's				
Begroting 2028	Begroting 2028 Ambtelijk gereed				

Fase 0: Start

4e kwartaal 2025

Met de klankbordgroep financiën en de werkgroep borgingprocescriteria wordt een startbijeenkomst gepland. Tijdens de startbijeenkomst worden eventuele aandachtspunten voor het proces besproken en worden er praktische werkafspraken gemaakt.

Fase 1: Organiseren randvoorwaarden

1° kwartaal 2026

De eerste maanden worden gebruikt om het basismateriaal te verzamelen om de U&HS te kunnen actualiseren en het financieringsmodel te kunnen opbouwen. Dit bevat o.a. de volgende bouwstenen:

- Inventarisatie beleid deelnemers en overzicht landelijke ontwikkelingen
- Actueel locatiebestand: aantal locaties in beeld, inclusief omzetting van het inrichtingen naar MBA's
- Uitvoeringsdata op de mba's (o.a. naleefgedrag, laatste toezichtscontrole)
- Geactualiseerde Producten en Dienstencatalogus (PDC)
- Analyse kengetallen van producten (inclusief bijstelling Ow)
- Analyse uren
- Analyse kostprijs

Het resultaat van fase 1 wordt besproken met een afvaardiging van de klankbordgroep Financiering en de werkgroep Borging procescriteria. Beoordeeld wordt in hoeverre de bouwstenen toereikend zijn om het financieringsmodel op te bouwen en de U&H strategie te actualiseren.

Fase 2: actualiseren U&HS en opbouwen toekomstig model

2° kwartaal 2026

In fase twee worden twee sporen parallel doorlopen.

Spoor 1: actualiseren U&HS

In het eerste spoor wordt de UHS geactualiseerd. Dit wordt opgepakt door de werkgroep Borging Procescriteria. De werkgroep doorloopt de volgende stappen:

1. Uitvoeren/actualiseren van een risicoanalyse. De huidige risicoanalyse is op basis van inrichting en niet op milieubelastende activiteiten
2. (Hoofd)activiteiten scoren
3. Het ambtelijk bepalen van de prioriteiten voor de gescoorde (hoofd)activiteiten op basis van de risicoanalyse.

4. De doelstellingen/ambities per (hoofd)activiteit herzien en duidelijker formuleren.

Landelijk wordt er gewerkt aan standaarden voor risicogericht werken. Dit is onder andere opgepakt door OD de Vallei en OD Haaglanden met haar deelnemers. Zij hebben de bovenstaande stappen doorlopen en hun werkwijze dient als voorbeeld bij het doorlopen van de bovenstaande stappen.

Spoor 2: opbouwen toekomstig financieringsmodel

In het tweede spoor wordt het financieringsmodel opgebouwd. Het Algemeen Bestuur heeft begin 2024 hiervoor de volgende uitgangspunten meegegeven:

- Stabiele, meerjarige financiering
- Een regionaal deel (vast) en een lokaal deel (flexibel)
- Heldere afspraken over de overhead
- Uitwerken van scenario's waarbij het vaste en het flexibele deel varieert in omvang

De bestuurlijke uitgangspunten sluiten goed aan bij financieringssystematiek die is opgesteld in het kader van het IBP VTH en die bij de financiering van de Seveso-taken wordt gehanteerd. Hierbij wordt de begrote deelnemersbijdrage gebaseerd op regionale beleidskeuzes en uitgedrukt in een vaste prijs per type locatie.

De uitwerking van het tweede spoor wordt voorbereid door het kernteam van de ODG en de denkstappen worden in een drietal werksessies ter bespreking voorgelegd aan de klankbordgroep Financiering.

Werksessie	Toelichting
1: analyse en vergelijking landelijke systematiek	<ul style="list-style-type: none">• Bespreken uitkomsten analyse bouwstenen• Quick scan op de landelijk ontwikkelde systematiek: wat zijn de verschillen en overeenkomsten? Hoe groot zijn eventuele aanpassingen
2: financieel technische keuzes	Het gaat hierbij om uitwerkingsvragen als: <ul style="list-style-type: none">• welk type locaties wordt onderscheiden?• hoe wordt het uurtarief opgebouwd?• hoe verdisconteren we producten in locatieprijzen en collectieve taken?
3. Financierings-systematiek	Het gaat hierbij om uitwerkingsvragen als: <ul style="list-style-type: none">• Hoe ziet het meerjarige karakter eruit, welke bijstellingsmogelijkheden zijn er?• Hoe wordt er afgerekend en wat betekent dat voor het reserveren van middelen en het opvangen van risico's

De planning voor beide sporen is als volgt:

- Ambtelijk: informeren over de voortgang en uitkomsten analysestappen
 - Controllersoverleg, nader te bepalen
 - VTH platform, nader te bepalen
- AB (nader te bepalen), informeren uitkomsten analysestappen. Mogelijkheid om te reflecteren op de stappen die worden gezet voor de actualisatie van de U&HS en richting mee te geven voor de uitwerking van de financieel technische keuzes en de financieringssystematiek.
- AB (nader te bepalen), presentatie actualisatie U&HS en nieuwe opzet financieringsmodel op hoofdlijnen, beoordelen draagvlak.

Fase 3: opbouwen en doorrekenen van scenario's

3^e kwartaal 2026

In fase 3 wordt het resultaat van beide uitwerkingssporen uit fase 2 samengebracht.

- De door de werkgroep Borging procescriteria geactualiseerde U&HS wordt 'doorerekend' in het financieringsmodel.
- Het financieringsmodel, in samenhang met de U&HS, wordt zo opgezet dat het mogelijk is om meerdere scenario's in ambitieniveau door te rekenen.

In overleg met vertegenwoordigers van de werkgroep Borging procescriteria en de klankbordgroep Financiën wordt de opzet van de verschillende scenario's bepaald. De uitkomsten van de doorrekening van de scenario's worden op het totaalniveau van alle deelnemers besproken, waarbij ook inzichtelijk wordt gemaakt wat de bijdrage per deelnemer is,

Fase 4: bestuurlijk traject

4^e kwartaal 2026

De uitkomsten van de actualisatie van de U&HS en de opbouw van het financieringsmodel, inclusief de verschillende scenario's worden in een rapportage verwoord en ter besluitvorming voorgelegd aan het AB. Besluitvorming heeft betrekking op:

- Vaststellen U&HS
- Vaststellen opbouw financieringsmodel
- Vaststellen spelregels over de financieringssystematiek
- Omgang eventuele herverdeelde effecten
- Borging in de begroting en juridische documenten.

De uitkomsten van de besluitvorming worden verwerkt in de ontwerpbegroting die ambtelijk in februari en maart wordt opgesteld. Hierna volgt de reguliere besluitvormingsprocedure. Naar verwachting leidt de herijking van het financieringsmodel ook leidt tot een aanpassing van de financiële regelingen en mogelijk de GR. Dat traject wordt vervolgens in de resterende maanden opgepakt.

De planning is als volgt:

- Ambtelijk: informeren uitkomsten traject
 - Controllersoverleg, nader te bepalen
 - VTH platform, nader te bepalen
- AB (nader te bepalen), eerste bespreking
- AB (nader te bepalen), besluitvorming

3. Verdiepen jaaropdracht en verantwoording

3.1 Visie op het vraagstuk

Uit de evaluatie komt naar voren dat deelnemers en de ODG graag verdieping willen in de jaaropdracht en de verantwoording. In de huidige jaaropdracht en de verantwoording staan vooral de aantallen centraal.

De nieuwe werkwijze moet leiden tot:

- Minder administratieve last aan beide kanten
- Meer focus op inhoud en effecten
- Betere aansluiting tussen beleid (de nieuwe U&HS) en uitvoering
- Duidelijker kader voor zowel basis- als plustaken
- Heldere afspraken tussen de ODG en deelnemers.

Hieronder is uiteengezet aan welke richting wordt gedacht voor de invulling van beide aanbevelingen.

Aanbeveling 3: Verbreed verantwoording op uren, aantallen en kwaliteit

- Verantwoording realisatie uren en aantallen op hoofdlijnen per domein per deelnemer
- Kwaliteitsaspecten toevoegen aan verantwoording
- Verantwoording ook richten op effecten en resultaten en niet alleen aantallen
- Behoud van gedetailleerde registratie op productniveau voor interne sturing.

Aanbeveling 4: Verdiepen jaaropdracht, koppelen met beleid en gezamenlijke prioritering

- Verschuiven van huidige jaaropdracht naar meerjarig werkprogramma, waarin per jaar accenten kunnen worden aangebracht
- Nadruk op vertaling van beleid, beoogde effecten en risicosturing naar keuzes in de uitvoering in plaats van gedetailleerde opdracht op aantallen
- Mogelijkheid voor aanvullende opdrachten (plustaken) bovenop de reguliere werkzaamheden (basistaken). Binnen het basispakket is ruimte voor het aanbrengen van beleidsaccenten (zie hierboven)
- Inzicht in collectieve taken

3.2 Stappenplan

In het onderstaande figuur is het stappenplan uiteengezet, waarbij beide aanbevelingen worden opgepakt. Na het figuur volgt een toelichting.

Stap 1: Uitwerken opzet

januari - april 2026

Een werkgroep binnen de ODG werkt de gewenste domeinindeling uit en maakt een voorzet voor de toekomstige jaaropdracht en verantwoordingsstructuur.

Stap 2: Toetsen opzet en pilot

mei - juni 2026

- In het tweede kwartaal van 2026 wordt een werksessie georganiseerd met alle opdrachtgevers, waarin de jaaropdracht en verantwoordingsstructuur nieuwe stijl wordt besproken en indien nodig aangepast.
- Het idee is om vervolgens in een pilot concreet aan de slag te gaan op twee thema's. Hierbij wordt gedacht aan de thema's asbest en vergunningen. Tijdens de pilot wordt in kaart gebracht waarop kun

je sturen? Welke accenten wil je leggen als opdrachtgevers? Wat is in de uitvoering het meest effectief? En wat betekent dat voor de opdracht en verantwoording door de ODG?

Stap 3: Proefdraaien jaaropdracht 2026

augustus - december 2026

- Voor 2027 wordt 'gewoon' een jaaropdracht in oude stijl opgesteld, waarin de aantallen en uren gedetailleerd per product worden weergegeven.
- Parallel hieraan wordt een opdracht nieuwe stijl uitgewerkt. Hierbij wordt inzicht gegeven in de beoogde inzet per domein. Ook wordt een concrete vertaling gemaakt van de afspraken die uit de pilot op de thema's asbest en vergunningen naar voren komen.

Stap 4: proefdraaien jaarverantwoording

januari - februari 2027

- Voor 2026 wordt 'gewoon' een jaarverantwoording in oude stijl opgesteld, waarin de aantallen en uren gedetailleerd per product worden weergegeven binnen de mogelijkheden van het zaakstelsel.
- Parallel hieraan wordt, voor zo ver dat kan, een jaarverantwoording nieuwe stijl opgesteld.

Vervolg: evalueren en bijstellen

Met de opdrachtgevers worden in het tweede kwartaal van 2027 de resultaten van het proefdraaien besproken. Op basis hiervan wordt een voorstel gedaan voor de verdere doorontwikkeling van de opdracht en verantwoording

4. Projectorganisatie

Stuurgroep

Voor de opbouw van het financieringsmodel VTH, het verdiepen van de jaaropdracht en verantwoording wordt een stuurgroep binnen de ODG ingericht. De stuurgroep komt zes wekelijks bijeen om de voortgang, inhoudelijke uitkomsten, informeren van de rest van de organisatie (o.a. MTO) en vervolgstappen te bespreken.

De stuurgroep bestaat uit de adjunct directeur, de manager bedrijfsvoering, de manager Ondersteuning en Ontwikkeling en de projectleider Financiering.

Kernteam financieringsmodel

Binnen de ODG is een kernteam geformeerd die met opbouw van het financieringsmodel voorbereid. Het kernteam komt iedere drie weken bijeen. Dit kernteam bestaat uit de volgende personen:

- Evert Bovens Projectleider
- Sjaak Schokker Bedrijfskundig adviseur
- Arjan Tuin Financieel Controller
- Rolf Hillenga Adviseur kwaliteit en proces

Op onderdelen wordt van de informatieanalisten uit het team Ontwikkeling en Ondersteuning inzet verwacht. Dit geldt met name in fase 1.

Opdracht en verantwoording

Het verdiepen van de jaaropdracht en de verantwoording wordt voorbereid door:

- Priscilla van der Veen Kwartiermaker Accountmanagement en trekker
- Rolf Hillenga Adviseur kwaliteit en proces

Klankbord financieringsmodel

Voor de opbouw van het financieringsmodel wordt gebruik gemaakt van de klankbordgroep Financiering. Deze bestaat uit een afvaardiging van regisseurs en controllers. De groep is ook al bij de evaluatie van het financieringsmodel betrokken geweest.

De klankbordgroep bestaat uit de volgende personen: Anna Maciejewski (Eemsdelta), Anna Sijtsma, (Groningen), Jan Bijma (Het Hogeland), Jeroen Post (Stadskanaal), N Westerman (Westerwolde), Riëtte Scholten Linde en Frans van der Veen (provincie Groningen).

Werkgroep borging procescriteria

De werkgroep procescriteria heeft als opdracht om de U&H strategie te actualiseren. Dit doet zij in opdracht van de deelnemers en niet vanuit de ODG. Vanuit de ODG wordt wel kennis en expertise ingebracht.

De werkgroep bestaat uit de volgende personen: Seth Waninge en Marjan Braam (provincie Groningen), Geertje Schoorstra, (Midden-Groningen), Albert Kuiper (Het Hogeland), Anna Sijtsma (Groningen), Roelf Zomer (Westerkwartier), Rolf Hillenga en Priscilla van der Veen (ODG)